

Nr 10.

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Europarådets rådgivande församling år 1951 vid dess tredje ordinarie möte fattade beslut.

Genom en den 25 april 1952 dagtecknad proposition, nr 237, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden, anhållit om riksdagens yttrande angående vissa av Europarådets församling år 1951 vid dess tredje ordinarie möte fattade beslut. Av statsrådsprotokollet framgår, att församlingens ständiga utskott visserligen icke på sätt som skedde 1950 betecknat en del rekommendationer såsom särskilt angelägna, men att föredragande departementschefen dock finner, att av de beslut, som fattats vid församlingens tredje ordinarie möte, vissa rekommendationer kunna betraktas såsom varande av särskild vikt och av sådan beskaffenhet, att de lämpligen synas böra göras till föremål för en redogörelse till riksdagen och underställas riksdagen för yttrande, nämligen

- rekommendationen (nr 8) angående upprättande av en europeisk myndighet för jordbruk,
- rekommendationen (nr 11) angående en gemensam politik i syfte att sänka tullmurarna inom Europa,
- rekommendationen (nr 13) angående flykting- och överbefolkningsproblemet,
- rekommendationen (nr 21) angående mål och riktlinjer för en europeisk politik,
- rekommendationen (nr 22) angående upprättande av en enhetlig europeisk jurisdiktion,
- rekommendationen (nr 23) angående utkast till ny stadga för Europarådet.

Texterna till rekommendationerna ha fogats såsom bilagor (Bil. A—F) vid propositionen, vartill utskottet får hänvisa.

Departementschefen har beträffande rekommendationerna 8, 21 och 23 anfört följande:

Bland de talrika rekommendationer som församlingen under 1951 års sessioner godkänt, äro nr 21 och nr 23 de viktigaste. Den sistnämnda innefattar förslag till en helt ny stadga för Europarådet. Förslaget upptager åtskilliga bestämmelser som diskuterats vid tidigare sammanträden med ministerkommitténs experter och som icke vunnit tillräcklig anslutning från de i ministerkommittén företrädde regeringarna. Andra nyheter i förslaget ha där-

emot till sitt sakliga innehåll gillats av ministerkommittén. Vid dennas senaste möte företogs ingen prövning av det nya stadgeförslaget. Rekommendationen nr 21 var av församlingen tänkt såsom en provisorisk lösning av vissa konstitutionella frågor, i avbidan på en allmän stadgerevision. Den åsyftar bl. a. främjandet av en överenskommelse mellan därtill sinnade medlemsstater om upprättande av en politisk myndighet för behandling av försvars- och utrikesfrågor. Meningen torde vara att denna myndighet skall framstå såsom ett organ för Europarådet. Rekommendationen måste därför förutsätta upphävande av den nuvarande stadgebestämmelsen i art. 1 d), enligt vilken frågor om det nationella försvaret ligga utanför Europarådets behörighet. Icke heller denna rekommendation var föremål för någon egentlig sakbehandling vid ministerkommitténs marsmöte detta år.

Det var framläggandet av det ovan refererade brittiska förslaget, som föranledde att behandlingen av de bägge rekommendationerna nr 21 och 23 uppsköts. Vad det brittiska förslaget angår, avvisar det en utveckling av Europarådet i federalistisk riktning, men tillmötesgår dock församlingens önskemål om vissa ändringar i Europarådets struktur. Sådana speciella organisationer som Schumanplanens kol- och stålpool och den planerade europeiska försvarsgemenskapen skulle enligt förslaget inordnas under Europarådet. Klart är att infogandet av den sistnämnda organisationen inom Europarådets ram måste kräva stadgeändring.

Eftersom det brittiska förslaget endast föreligger i en löst skisserad form och skall närmare prövas vid ett sammanträde av representanter för regeringarna, torde ett definitivt svenskt ställningstagande till detsamma böra tillsvidare anstå. Den omedelbara reaktionen från svenska regeringens sida framgår av mitt inlägg i debatten under marsmötet (bil. Litt G). Jag erinrar i detta sammanhang om att utrikesutskottet i sitt utlåtande nr 5 under 1951 års riksdag underströk att, därest specialorgan upprättas inom Europarådet eller anknytas därtill, specialorganens arbetsuppgifter böra ligga inom rådets kompetensområde.

Såsom den föregående redogörelsen givit vid handen har rekommendationen nr 8 om upprättandet av en europeisk myndighet för jordbruk överlämnats till den konferens för samma ändamål som enligt franska regeringens inbjudan sammanträdde i Paris den 25 mars. Svenska regeringen var företrädd vid denna konferens men intog för egen del en avvaktande hållning till planen på en europisk jordbruksmyndighet. Med hänsyn till den svenska jordbruksproduktionens speciella villkor och sättet för dess reglering syntes det osannolikt att Sverige skulle kunna ansluta sig till en marknadsorganisation av ifrågasatt slag. Därest emellertid en sådan internationell organisation skulle komma till stånd, komme man från svensk sida att vinnlagga sig om att med densamma upprätthålla sådana förbindelser, som vore ägnade att främja gemensamma europeiska jordbruksintressen.

U t s k o t t e t. Riksdagens yttrande synes påkallat beträffande de spörsmål, som berörts i departementschefens anförande till statsrådsprotokollet. I främsta rummet avses de av Europarådets församling beslutade rekommendationer.

dationerna angående rådets stadga, i vilket sammanhang omförmäles ett ännu icke närmare prövat brittiskt förslag, som innebär ändringar i Euro-parådets struktur. Därjämte beröres en rekommendation från församlingen om upprättande av en europeisk myndighet för jordbruk.

I föreliggande läge begränsar sig utskottet, åberopande sitt utlåtande nr 5 under 1951 års riksdag, till det uttalandet, att vad departementschefen i ovan angivna hänseenden anfört icke föranleder erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening giva till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 19 maj 1952.

På utrikesutskottets vägnar:

RICKARD SANDLER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

Från första kammaren: herrar Sandler, Sjödahl, Ohlon, Wigforss, von Heland, Näsgård, Ewerlöf och fru Ulla Lindström;

från andra kammaren: herrar Svensson i Grönvik, Hall, Hjalmarson, Hallén, Kristensson, Wallentheim och Andersson i Malmö.
